

Giải pháp tăng cường liên kết phát triển kinh tế vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh - Bắc Nghệ

Lê Thị Thu Hiền^(*)

Bùi Việt Cường^(**)

Tóm tắt: Hoàng Mai - Quỳnh Lưu là vùng kinh tế động lực phía Bắc của tỉnh Nghệ An đồng thời thuộc vùng Nam Thanh Bắc Nghệ. Tuy nhiên, sự phát triển của vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu thời gian qua chưa tương xứng với tiềm năng lợi thế trong vùng nói riêng và chưa có sự gắn kết với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ nói chung. Dựa vào nguồn tài liệu thứ cấp bao gồm các văn bản chính sách của Nhà nước, các nghiên cứu đã công bố và số liệu, báo cáo từ địa phương, bài viết phân tích thực trạng phát triển của vùng và đề xuất một số giải pháp tăng cường liên kết phát triển kinh tế vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ.

Từ khóa: Liên kết vùng, Nam Thanh Bắc Nghệ, Phát triển vùng, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu, Tỉnh Nghệ An

Abstract: Hoang Mai - Quynh Luu is a dynamic economic region not only in the North of Nghe An province but also in the Southern Thanh Hoa-Northern Nghe An region. However, the development of Hoang Mai - Quynh Luu area in recent years has neither been commensurate with its potential nor linked with the Southern Thanh Hoa-Northern Nghe An region. Based on secondary sources including State policy documents, previous studies, available local data, and reports, the article analyzes the situation of the regional development and proposes some solutions to strengthen the economic development in Hoang Mai - Quynh Luu area associated with the Southern Thanh Hoa-Northern Nghe An region.

Keywords: Regional Linkage, the Southern Thanh Hoa and Northern Nghe An Region, Regional Development, Hoang Mai, Quynh Luu, Nghe An Province

Mở đầu

Liên kết vùng đóng vai trò đặc biệt trong phát triển vùng. Vấn đề liên kết vùng luôn là nhiệm vụ ưu tiên và được đề cập trong Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc các

thời kỳ và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội các giai đoạn gần đây. Đây cũng là nhiệm vụ trọng tâm được đề cập đến trong Nghị quyết Đại hội Đảng XIII và Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021-2030¹.

---

^(*) TS., Viện Nghiên cứu Phát triển bền vững Vùng; Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam;

Email: lethuhien.isdn@gmail.com

^(**) ThS., Viện Nghiên cứu Phát triển bền vững Vùng, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

---

¹ Xem thêm: Nghị quyết số 57/NQ-CP ngày 21/4/2022 của Chính phủ về các nhiệm vụ, giải pháp hoàn thiện thể chế liên kết vùng kinh tế - xã

Hoàng Mai - Quỳnh Lưu là vùng kinh tế động lực của phía Bắc Nghệ An, thuộc vùng Nam Thanh Bắc Nghệ¹. Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021-2025 của tỉnh Nghệ An đặt ra yêu cầu Phát triển nhanh vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Hóa - Bắc Nghệ An thành vùng kinh tế động lực phía Bắc, theo đó: *Phát triển các khu công nghiệp Hoàng Mai, Đông Hội với các ngành công nghiệp chế tạo, công nghiệp điện tử và các ngành công nghiệp, dịch vụ hỗ trợ cho các dự án lớn tại Khu kinh tế Đông Nam và Khu kinh tế Nghi Sơn. Thu hút đầu tư vào Khu công nghiệp Hoàng Mai I, Hoàng Mai II, Khu công nghiệp Đông Hội. Đẩy mạnh thu hút đầu tư các dự án phát triển du lịch, dịch vụ nhằm khai thác có hiệu quả tiềm năng, lợi thế của vùng. Tập trung khai thác, nuôi trồng thủy hải sản gắn với công nghiệp chế biến; phát triển các vùng chuyên canh rau theo hướng sản xuất an toàn, hữu cơ. Tiếp tục ưu tiên nguồn lực đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng thị xã Hoàng Mai².*

Để thực hiện các mục tiêu đề ra, đồng thời góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh vùng, huy động đa dạng các nguồn lực để hỗ trợ các hoạt động, dự án liên kết vùng, tận dụng nội lực và ngoại lực của các địa phương trong vùng, bảo đảm phát triển kinh tế - xã hội vùng bền vững thì liên kết vùng và liên kết giữa các chính quyền địa phương trong vùng là hết sức

quan trọng và cần thiết. Vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu cần gắn kết với các địa phương trong vùng nhằm nâng cao năng lực cạnh tranh và tận dụng tối đa nguồn lực của vùng Nam Thanh Bắc Nghệ để phát triển.

1. Sự cần thiết của liên kết trong phát triển kinh tế vùng

Perroux (1955) là một trong những người đầu tiên đề cập đến khái niệm liên kết vùng. Theo ông, liên kết được tiếp cận dựa vào tính lan tỏa trong lý thuyết “cực tăng trưởng”. Cực tăng trưởng của vùng bao gồm các vùng có các ngành với các doanh nghiệp lớn có sức hút mạnh, tức là tập trung các hoạt động kinh tế ở những khu vực năng động nhất. Các cực tăng trưởng này có sức lan tỏa, và sức hút dòng hàng hóa nguyên liệu và lao động trong các khu vực khác của vùng và ngoài vùng. Sự tác động lan tỏa này sẽ thúc đẩy hình thành không gian liên kết kinh tế và mạng lưới buôn bán, và hình thành một tập hợp các liên kết kinh tế giữa cực tăng trưởng và các vùng xung quanh.

Martin (2003) cho rằng, một trong những cơ sở cho liên kết vùng là lợi thế so sánh hay sự khác biệt giữa các vùng. Lợi thế so sánh không chỉ ở các điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên, mà còn có cả các điều kiện thuận lợi về công nghệ,... để tạo sự khác biệt giữa các vùng và do đó có thể thực hiện phân công lao động giữa các vùng, tạo nên tính chuyên môn hóa và sự cạnh tranh trên cơ sở lợi thế tuyệt đối và lợi thế tương đối. Theo Đào Hữu Hòa (2008), liên kết kinh tế vùng diễn ra trên hai góc độ: (1) Vĩ mô: liên kết kinh tế thể hiện thông qua việc thiết lập các liên minh kinh tế giữa các quốc gia, địa phương hoặc vùng lãnh thổ để hình thành nên các định chế khu vực ở các mức độ khác

hội, <https://chinhphu.vn/?pageid=27160&docid=205658&classid=509>.

¹ Xem: Quyết định số 1447/QĐ-TTg ngày 16/9/2009 của Thủ tướng Chính phủ.

² Xem: Hội đồng nhân dân tỉnh Nghệ An (2020), *Nghị quyết số 18/2020/NQ-HĐND ngày 13/12/2020 về Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội 5 năm 2021-2030 tỉnh Nghệ An*.

nhau, gồm liên kết khu vực và quốc tế, liên kết giữa trung ương và địa phương, liên kết giữa chính quyền các tỉnh thành phố và quận huyện trong vùng; và (2) Ví mô: liên kết được thực hiện thông qua sự thiết lập các mối quan hệ hợp tác giữa các chủ thể trong nền kinh tế thông qua nhiều hình thức khác nhau, gồm liên kết các chủ thể (như doanh nghiệp, hộ gia đình, trang trại, hợp tác xã) và liên kết giữa các nhóm cộng đồng dân cư...

Về lợi ích và vai trò của liên kết vùng, Đào Hữu Hòa (2008) cho rằng liên kết vùng mang lại nhiều lợi ích cho các bên tham gia: i) Tăng quy mô hoạt động nhằm đạt đến quy mô hiệu quả nhờ có phân công lao động xã hội; ii) Tăng khả năng linh hoạt của mỗi bên trong việc phát huy thế mạnh; iii) Tăng sức cạnh tranh chung nhờ phối hợp sử dụng được những ưu thế riêng biệt của các bên; và iv) Giảm thiểu các rủi ro nhờ chia sẻ cơ chế trách nhiệm giữa các bên tham gia. Cùng quan điểm đó, Lê Anh Đức (2014) khẳng định, việc liên kết là tất yếu, bởi: (i) Liên kết vùng nâng cao khả năng cạnh tranh; (ii) Liên kết tạo ra lợi thế so sánh và phân công hợp lý hơn; và (iii) Liên kết để tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu. Theo Bé Thị Hương (2022), đối với mỗi vùng, việc triển khai thực hiện tốt vấn đề liên kết vùng và quy hoạch vùng sẽ tận dụng được các tiềm năng, lợi thế sẵn có của các địa phương và hạn chế việc triệt tiêu động lực của các địa phương với nhau. Do đó, cần có những giải pháp đẩy mạnh liên kết vùng phục hồi, phát triển kinh tế phù hợp với thực tế. Trong mỗi vùng cần xây dựng chuỗi cung ứng hàng hóa, liên kết thị trường giữa các địa phương theo ngành hàng, nhóm hàng để tạo năng lực cạnh tranh cho kinh tế vùng.

2. Một số vấn đề về liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ

Hoàng Mai - Quỳnh Lưu là vùng có nhiều lợi thế về vị trí địa lý và điều kiện tài nguyên thiên nhiên. Về vị trí địa lý, đây là vùng trung du kết hợp với đồng bằng ven biển, có nhiều cảnh quan đẹp (như: biển Quỳnh, Hồ Vực Máu,...) và hệ thống công trình di tích lịch sử - văn hóa đặc sắc (một số ngôi đền nổi tiếng như: Đền Cờn, Đền Vưu, Đền Xuân Úc, Đền Phùng Hưng,...). Đây là lợi thế lớn trong phát triển du lịch biển, du lịch sinh thái và du lịch tâm linh. Bên cạnh đó, vùng có nhiều yếu tố thuận lợi trong phát triển công nghiệp, như nguồn nhân lực dồi dào, khả năng tiếp nhận khoa học kỹ thuật nhạy bén, diện tích đất đai rộng lớn, nguồn nguyên liệu phục vụ sản xuất vật liệu xây dựng (đá vôi, đất sét,...) sẵn có, với trữ lượng lớn. Hệ thống giao thông quốc gia và mạng lưới giao thông huyết mạch kết nối thuận lợi với các khu vực trọng điểm kinh tế của tỉnh Nghệ An và vùng phía Nam tỉnh Thanh Hóa như quốc lộ 1, cao tốc Bắc Nam, cảng biển Đông Hải, đường sắt Bắc Nam.

Nhờ những lợi thế về vị trí địa lý và tài nguyên thiên nhiên như vậy, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu luôn được xác định là vùng động lực phát triển phía Bắc Nghệ An. Theo Quyết định số 1447/QĐ-TTg phê duyệt điều chỉnh quy hoạch vùng Nam Thanh Bắc Nghệ thì đây sẽ là vùng động lực phát triển, gắn kết với các địa phương trong tỉnh và gắn kết với khu vực phía Nam Thanh Hóa để tận dụng những lợi thế của các khu vực này. Định hướng liên kết vùng Bắc Nghệ An gắn với Nam Thanh Hóa cũng được đề ra trong Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 30/7/2013 của Bộ Chính trị về phương hướng, nhiệm vụ

phát triển tỉnh Nghệ An đến năm 2020, cụ thể: “*Cùng với Thanh Hóa đẩy mạnh phát triển vùng Nam Thanh Hóa - Bắc Nghệ An, tập trung xây dựng vùng Hoàng Mai - Đông Hội gắn với Khu kinh tế Nghi Sơn; phát triển các ngành công nghiệp động lực như nhiệt điện, xi măng, luyện thép, cơ khí, hóa chất, cảng biển*” (Ban Chấp hành Trung ương, 2013).

Như vậy, sự phát triển của Hoàng Mai - Quỳnh Lưu luôn được xác định cần đặt trong mối quan hệ phát triển gắn kết với vùng Tây Nghệ An¹ và Nam Thanh Hóa mà đặc biệt là Khu kinh tế Nghi Sơn để tận dụng những lợi thế của khu vực này trong phát triển công nghiệp, dịch vụ, thương mại và du lịch.

Về công nghiệp, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu có nhiều lợi thế để thu hút đầu tư phát triển công nghiệp nặng như xi măng, nhiệt điện, luyện cán thép, cơ khí. Ngoài ra, ở vị trí địa lý khá gần khu kinh tế Nghi Sơn, Hoàng Mai có lợi thế khi thu hút một số ngành và sản xuất các sản phẩm cuối dòng sau hóa dầu (down stream) như phân đạm, sản phẩm nhựa dẻo, keo dính, dung môi sơn, đồ trang sức và các sản phẩm cao su... Theo thống kê về tỷ lệ lấp đầy các khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay theo đăng ký là 78-80%, nhưng trên thực tế chỉ đạt khoảng 15-20%, riêng khu công nghiệp Hoàng Mai tỷ lệ lấp đầy là 10% (Lê Xuân Sang, Trần Thị Việt Hà, 2022). Điều này gây lãng phí lớn về nguồn lực của địa phương. Lĩnh vực đăng ký kinh doanh của các doanh nghiệp đầu tư đa dạng, tổng hợp mà chưa có sự chuyên môn hóa cho từng khu vực. Các khu công nghiệp trong vùng

chưa có những doanh nghiệp dẫn dắt để tạo các chuỗi sản xuất và tiêu thụ hàng hóa. Điều này tạo nên sự khó khăn trong việc liên kết giữa các doanh nghiệp theo cụm/ngành để có thể tận dụng lợi thế về vị trí và quy mô.

Về thương mại, dịch vụ, cùng với điều kiện thuận lợi về vị trí, khoảng cách kết nối và liên hoàn về phương thức vận tải thì Hoàng Mai - Quỳnh Lưu là khu vực có điều kiện để hình thành các hạ tầng thương mại phục vụ cấp vùng (trung tâm thương mại, chợ đầu mối bán buôn) và các loại hình dịch vụ cấp vùng (tài chính, ngân hàng, vận tải, trung chuyển hàng hóa, đào tạo và cung ứng lao động). Tuy nhiên, dịch vụ, thương mại của vùng Hoàng Mai còn manh mún, chưa được khai thác và phát huy. Đặc biệt, Hoàng Mai có lợi thế về cảng biển Đông Hội kết nối với đường bộ, đường sắt và đường không khá thuận tiện nhưng vẫn còn ở mức độ quy hoạch, chưa trở thành nguồn lực thực sự để phát triển dịch vụ cảng biển và logistics (Trần Đình Thiên, 2022). Hệ thống giao thông kết nối Đông Tây của vùng khá đa dạng nhưng chưa có các tuyến đủ lớn để kết nối quốc lộ 1A đi đến các điểm du lịch biển và đường ven biển. Hiện nay, cao tốc Bắc Nam đang dần đi vào hoàn thiện sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho liên kết giữa các địa phương. Bên cạnh đó các trục kết nối từ Hoàng Mai - Quỳnh Lưu đến các đô thị động lực khác như Thành phố Vinh, Khu kinh tế Nghi Sơn (Thanh Hóa) hay vùng Tây Nghệ An cần được nâng cấp nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho việc đi lại và vận chuyển hàng hóa.

Theo định hướng phát triển chung của tỉnh thì vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu sẽ phát triển thành khu vực đô thị động lực phía Bắc Nghệ An, tuy nhiên các điều kiện để phát triển đô thị còn nhiều hạn

¹ Bắc Nghệ An là vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu cần liên kết với Tây Nghệ An (huyện Thái Hòa, Nghĩa Đàn ...) và Nam Thanh Hóa.

ché. Hạ tầng xã hội, nhất là các công trình hạ tầng về giáo dục, đào tạo, y tế chất lượng cao chưa phát triển. Bên cạnh đó, vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu cũng chưa quy hoạch các quỹ đất để xây dựng nhà ở cho chuyên gia, nhà ở công nhân. Đây cũng là một trong những lực cản trong thu hút các dự án sử dụng các chuyên gia, lao động có tay nghề, kỹ thuật cao (Trần Đình Thiên, 2022).

Về du lịch, với các điều kiện về cảnh quan tự nhiên ven biển đặc trưng nổi trội so với khu vực, kết hợp với hệ thống các công trình văn hóa tâm linh đa dạng phong phú, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu có nhiều tiềm năng để thu hút đầu tư phát triển các loại hình du lịch, đặc biệt là du lịch sinh thái nghỉ dưỡng và văn hóa tâm linh phục vụ người dân trong vùng, trong tỉnh và cả nước nói chung. Theo Nguyễn Văn Bình (2020), thị xã Hoàng Mai có tới 75 di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh, gần 80 giá trị di sản phi vật thể được nghiên cứu, quản lý và xếp hạng, trong đó có 6 di tích cấp quốc gia và 7 di tích cấp tỉnh, có thể kể đến như: Đền Cờn (phường Quỳnh Phương - được xem là nơi linh thiêng bậc nhất xứ Nghệ); Đền Vưu (xã Quỳnh Vinh) thờ Uy Minh Vương Lý Nhật Quang; Đền Xuân Úc (xã Quỳnh Liên) thờ tướng Đặng Tế; Đền Xuân Hòa (xã Quỳnh Xuân) thờ Cao Sơn Cao Các; Đền Phùng Hưng (xã Quỳnh Xuân) thờ Phùng Hưng, Phương Dung Công chúa, Bạch Y Công chúa, Uyên Hòa công chúa...

Về nguồn nhân lực, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu là vùng đóng góp nguồn lao động kỹ thuật cho Khu kinh tế Nghi Sơn (kỹ sư, lao động lành nghề ...). Theo số liệu thống kê của Thị xã Hoàng Mai, hiện có khoảng hơn 2.000 lao động của thị xã đang làm việc ở Khu kinh tế Nghi Sơn

trong các lĩnh vực như lọc hóa dầu, may mặc, giày da,... Hằng năm, thị xã Hoàng Mai đều tổ chức các lớp đào tạo, tập huấn nâng cao năng lực cho người lao động theo nhu cầu của thị trường lao động tại chỗ và các khu vực lân cận nhằm giải quyết việc làm cho con em địa phương. Tuy nhiên chất lượng nguồn nhân lực đặc biệt là lao động chất lượng cao còn thiếu, chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển (UBND thị xã Hoàng Mai, 2020).

Thực tế hiện nay cho thấy, liên kết vùng Nam Thanh Bắc Nghệ chủ yếu vẫn thể hiện thông qua các văn bản chính sách và đã được đề cập trong các quy hoạch của địa phương nhưng chưa đi vào thực tiễn do nhiều nguyên nhân, trong đó chủ yếu là: thiếu nguồn lực thực hiện, thiếu cơ quan tổ chức điều phối vùng và chưa nhận được sự quan tâm chú trọng của chính quyền địa phương để triển khai thực hiện. Liên kết giữa các chủ thể trong vùng hầu hết dựa trên nhu cầu thị trường.

Trần Đình Thiên (2022) cũng chỉ ra một số tồn tại, hạn chế trong phát triển vùng Quỳnh Lưu - Hoàng Mai là chưa có sự liên kết trong phát triển giữa thị xã Hoàng Mai với huyện Quỳnh Lưu và một số vùng lân cận, đặc biệt là chưa có sự liên kết các lợi thế về điều kiện tự nhiên, nhân lực để tạo nguồn lực đủ mạnh trọng cạnh tranh phát triển. Do vậy, cần có định hướng và xác định rõ hơn về những lĩnh vực có thể liên kết để phát triển giữa các địa phương trong vùng.

Như vậy, với các lợi thế tự nhiên, Hoàng Mai - Quỳnh Lưu có nhiều lợi thế trong thu hút đầu tư, phát triển các ngành công nghiệp, dịch vụ, du lịch. Tuy nhiên liên kết vùng chưa được như mong đợi và chưa tương xứng với tiềm năng lợi thế của vùng. Nguyên nhân bởi thiếu kế

hoạch cụ thể trong triển khai thực hiện các quy hoạch vùng, cơ sở hạ tầng giao thông còn kém phát triển; hạ tầng đô thị chưa đáp ứng được nhu cầu của người lao động; chất lượng nguồn nhân lực chưa đáp ứng nhu cầu cho phát triển... Do đó, cần có các giải pháp thúc đẩy liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ.

Với quyết tâm chính trị của lãnh đạo các tỉnh, các địa phương trong tỉnh sẽ có nhiều điều kiện thuận lợi hơn để thúc đẩy hợp tác liên kết trong các lĩnh vực để phát triển kinh tế địa phương, vùng và quốc gia.

3. Kiến nghị một số giải pháp tăng cường liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ

Việc liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ là chủ trương đúng đắn và đã được lãnh đạo tỉnh, lãnh đạo thị xã/huyện xác định rõ. Để tăng cường liên kết, cần một số giải pháp cụ thể như sau:

Về các cơ sở thúc đẩy liên kết:

Thứ nhất, để thúc đẩy các địa phương trong vùng có sự hợp tác, liên kết một cách thực chất thì các quyết định về quy hoạch và kế hoạch phải được công khai, minh bạch và được triển khai một cách nghiêm túc. Cần lấy quy hoạch vùng, quy hoạch tỉnh làm cơ sở pháp lý, là trung tâm để điều phối các hoạt động liên kết vùng; phát huy vai trò điều phối, có tính then chốt và hiệu quả của chính quyền các cấp. Kế hoạch phát triển vùng không chỉ đơn thuần là khung định hướng hợp tác, chỉ dẫn các địa phương liên kết, mà quan trọng hơn là phải chú ý tới quá trình lập kế hoạch, đặc biệt là chính quyền cấp cao phải tạo ra cơ chế xây dựng lòng tin và sự đồng thuận giữa các địa phương với nhau. Cần huy động sự tham gia và gắn kết giữa các bên tham gia liên

kết vùng trên cơ sở tôn trọng, hài hòa lợi ích, khuyến khích sự linh hoạt và sáng tạo, bảo đảm tạo lập và củng cố sự tin tưởng lẫn nhau.

Thứ hai, cơ sở hạ tầng đặc biệt kết nối giao thông là nhân tố quan trọng trong sự phát triển của liên kết vùng. Để liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với Nam Thanh Bắc Nghệ, cần tăng cường đầu tư nâng cấp và hoàn thiện các trục kết nối liên tỉnh, liên vùng theo hướng đồng bộ, hiện đại nhằm giải quyết vấn đề giao thông giữa các vùng, địa phương được thuận lợi hơn; đẩy nhanh tiến độ xây dựng các công trình giao thông trọng điểm để phát triển đô thị theo đúng quy hoạch đã được phê duyệt.

Thứ ba, vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu theo quy hoạch là đô thị động lực của vùng Bắc Nghệ An với nhiều tiềm năng lợi thế về vị trí địa lý và tài nguyên. Do đó cần phát triển đô thị hiện đại với hệ thống hạ tầng xã hội và hạ tầng kinh tế cấp vùng đáp ứng nhu cầu của người lao động địa phương và các khu vực lân cận (trong đó có Khu kinh tế Nghi Sơn giáp ranh với Hoàng Mai), đồng thời thu hút du khách, phát triển du lịch.

Thứ tư, đối với liên kết trong phát triển nguồn nhân lực, cần có sự giao lưu hợp tác giữa các địa phương trong việc kết nối cung - cầu lao động và đào tạo nguồn nhân lực. Với nguồn nhân lực dồi dào, Hoàng Mai, Quỳnh Lưu là vùng cung ứng lao động quan trọng cho các khu công nghiệp trong vùng và Khu kinh tế Nghi Sơn. Cần có sự liên kết hợp tác với các cơ sở đào tạo có uy tín như Đại học Vinh, hay các cơ sở đào tạo khác trong tỉnh cũng như các tỉnh lân cận để nâng cao trình độ cho người lao động đáp ứng nhu cầu của các doanh nghiệp tuyển dụng.

Về hình thức liên kết:

Có thể liên kết dưới các hình thức như: ký kết bắt buộc giữa chính quyền địa phương các cấp; thông qua các diễn đàn trao đổi thông tin để hình thành các liên kết tự nguyện dựa vào nhu cầu của thị trường. Ngoài ra có thể xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu, thông tin kinh tế xã hội mang tính chất liên tỉnh, liên huyện để các bên có thể truy cập giúp tăng cường liên kết của các bên liên quan.

Về điều kiện liên kết:

Vùng Nam Thanh Bắc Nghệ được thành lập nhưng chưa có tổ chức nào được trao đủ thực quyền điều phối liên kết vùng (nhất là thực quyền trong ra quyết định ngân sách tài trợ/trợ cấp cho đầu tư phát triển vùng hay phê duyệt kế hoạch của các địa phương thành viên trong vùng), do đó việc liên kết phát triển vùng chưa mang lại hiệu quả. Để bộ máy tổ chức liên kết vùng hoạt động chuyên nghiệp, hiệu quả, cần hình thành các phòng, ban, tổ chức hỗ trợ chuyên môn và hành chính cho tổ chức vùng. Các phòng, ban có thể thành lập tạm thời (rời giải thể theo vụ việc), hoặc có thể duy trì lâu dài.

Nguồn lực tài chính là vấn đề hết sức quan trọng cho quá trình liên kết các địa phương trong vùng. Việc thực hiện, tổ chức liên kết vùng liên quan tới kế hoạch phát triển chung toàn vùng, do đó cần phải có nguồn kinh phí để thực hiện. Thông thường, nguồn tài chính cho hoạt động tổ chức liên kết vùng là từ ngân sách trung ương, ngân sách địa phương (các thành viên tham gia) và có thể là từ sự đóng góp của các tổ chức, doanh nghiệp. Bên cạnh đó, cần có chính sách khuyến khích liên kết vùng đủ mạnh từ chính quyền cấp cao, đặc biệt là chính sách tài trợ tài chính/nguồn lực để thực hiện các dự án liên kết vùng. Trong nhiều

trường hợp, liên kết không mang tính bắt buộc song lại được nhìn nhận như là một yếu tố tạo nên lợi thế cạnh tranh cho các địa phương khi các địa phương này muốn nhận được sự tài trợ của Nhà nước.

Và cuối cùng, để hiện thực hóa và thúc đẩy liên kết vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu gắn với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ, cần phải xác định lĩnh vực trọng tâm cần liên kết và đưa vào quy định pháp lý mang tính bắt buộc đối với địa phương. Việc nghiên cứu các lĩnh vực trọng tâm phát triển kinh tế của vùng là rất quan trọng để xác định việc đầu tư nguồn lực có trọng tâm trọng điểm, từ đó tạo động lực lan tỏa sang các lĩnh vực khác.

Kết luận

Việc liên kết để phát triển kinh tế vùng là cần thiết và phù hợp với xu hướng và bối cảnh hiện nay. Sự phát triển vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu hiện nay còn thiếu sự liên kết với các khu vực lân cận để phát huy các lợi thế về điều kiện tự nhiên và nguồn lực cho phát triển. Để phát triển vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu, cần đặt trong mối quan hệ và gắn kết với vùng Nam Thanh Bắc Nghệ, cụ thể cần có sự liên kết với các địa phương khu vực phía Tây Nghệ An và Nam Thanh Hóa. Lãnh đạo các cấp cần xác định rõ những lĩnh vực trọng tâm liên kết để phát triển và có sự đầu tư phù hợp cả về nguồn lực tài chính và nguồn nhân lực giúp vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu phát triển xứng tầm là cực tăng trưởng (đô thị động lực) phía Bắc của tỉnh Nghệ An như quy hoạch và định hướng phát triển của tỉnh đã đề ra □

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2013), *Nghị quyết số 26 - NQ/TW ngày 30/7/2013 của Bộ Chính trị về phương*

- huớng nhiệm vụ phát triển tỉnh Nghệ An đến năm 2020.*
2. Nguyễn Văn Bình (2020), “Thị xã Hoàng Mai hướng tới đô thị du lịch biển”, Báo *Nghệ An*, <https://baonghean.vn/thi-xa-hoang-mai-huong-toi-do-thi-du-lich-bien-post229169.html>, truy cập ngày 10/01/2023.
  3. Lê Anh Đức (2014), “Mấy vấn đề liên kết kinh tế vùng”, *Tạp chí Kinh tế và Dự báo*, số 18, tr. 15-17.
  4. Đào Hữu Hòa (2008), “Liên kết trong chính sách thu hút đầu tư phát triển công nghiệp của các địa phương vùng kinh tế đô thị miền trung: thực trạng và giải pháp”, *Tạp chí Khoa học & Công nghệ*, Đại học Đà Nẵng, số 6(29).
  5. Bé Thị Hương (2022), “Thúc đẩy liên kết vùng, phục hồi và phát triển kinh tế”, *Tạp chí con số và sự kiện*, số 2, tr. 14-16.
  6. Martin, R. (2003), *A study on the factors of regional competitiveness*, University of Cambridge, <http://www.docstoc.com/docs/956888/A-Study-on-theFactors-of-Regional-Competitiveness>, truy cập ngày 11/12/2022.
  7. Perroux, F. (1955), “Note sur la notion de pole de croissance?”, *Economic Appliquee*, 8, pp. 307-320 (Translated in English as Perroux, F. (1970), *Note on the Concept of Growth Poles*, In: McKee, D., Dean, R. and Leahy, W., (Eds.). *Regional Economics: Theory and Practice*, The Free Press, New York, pp. 93-104).
  8. Lê Xuân Sang, Trần Thị Việt Hà (2022), “Một số định hướng và giải pháp thu hút FDI vào Hoàng Mai - Quỳnh Lưu, Nghệ An trong bối cảnh mới”, trong: Kỷ yếu Hội thảo *Luận cứ phát triển kinh tế vùng (Quỳnh Lưu, Hoàng Mai gắn với Nam Thanh Hóa và tây bắc Nghệ An)*, UBND tỉnh Nghệ An tổ chức tháng 11/2022.
  9. Trần Đình Thiên (2022), “Phát triển vùng Hoàng Mai - Quỳnh Lưu thành cực tăng trưởng phía Bắc của tỉnh Nghệ An: luận cứ khoa học, thực tiễn và một số giải pháp chính sách”, trong: Kỷ yếu Hội thảo *Luận cứ phát triển kinh tế vùng (Quỳnh Lưu, Hoàng Mai gắn với Nam Thanh Hóa và tây bắc Nghệ An)*, UBND tỉnh Nghệ An tổ chức tháng 11/2022.
  10. UBND thị xã Hoàng Mai (2020), *Báo cáo đánh giá tình hình kinh tế - xã hội 5 năm 2016-2020 và kế hoạch 5 năm 2021-2025*.